

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

NICOLETA BERARU

ARDEI IUTI

POVESTIRI LA IMPERFECT

Libris
EDITORIAL

Respect pentru oameni și cărți

CUPRINS

ARDEI COPTI	5
CAMERA ANEI	9
ÎN BELGIA SE F&TE DE TREI ORI	13
DELTA DUNĂRII, TĂRÂM CUPRINS ÎNTRE VECHI ȘI NOU	17
JESUS IS MY BOSS. AMEN.	23
CÂT DE MICĂ EEEŞTII	31
SIDONIA ȘI SINGURĂTATEA.....	35
SURÂD COPILĂRIEI DE MULT PĂRĂSITE....	41
PROFESOARA.....	45
AABDAR.....	49
DECREȚELUL	57
IERTARE	73
RĂTUȘCA CENUȘIE	81
AU ÎNFLORIT MAGNOLIILE	87
MÂINE PLOUĂ. DE VINĂ-S MUSULMANII!.....	93

CÂND O FEMEIE PĂRASEŞTE UN BĂRBAT.....	97
PRIMELE IUBIRI	103
FRICILE	111
IUBIRI MATURE	121
DE CÂJII BANI ARE NEVOIE UN OM CA SĂ FIE FERICIT?.....	129
ŞI VINE O ZI CÂND FACEM ORDINE.....	135
POVESTE PENTRU ADULȚI	
POVESTITĂ DE COPII	143
MOŞ NECULAI	145
NU LE ȘTIM ÎNCĂ PE TOATE.....	151
LESBIANA CAMERUNEZĂ	157
BĂTĂTURA	163
PERSOANĂ IMPORTANTĂ.....	167
BUNICA AVEA NUME DE FLOARE	171
POVESTEA DANEI.....	177
EDINA	185
ALO, CE-AI PREGĂTIT PENTRU CRĂCIUN?	189

Director editorial: Dana Anghelescu
Corectură: Mihaela Hura
Design: Irinel Merlușcă

© Libris Editorial, 2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BERARU, NICOLETA
Ardei iuți. Povestiri la imperfect / Nicoleta Beraru. – Brașov:
Libris Editorial, 2018
ISBN 978-606-8953-26-7
821.135.1

Libris Editorial
Str. Mureșenilor, Nr. 14, Brașov, România
Tel: 0268 477 799
E-mail: editura@libris.ro

Libris Distribuție – Librăria Șt. O. Iosif
Tel: 0268 477 799
E-mail: office@libris.ro

Libris .RO
Respect pentru oameni și cărți

ARDEI COPTI

Mi se strepezise sufletul de aguridă. I-aș fi injectat o doză de dulceață să mi se-nfrunte simțirea din mierea liniștii, să-mi alint întreaga fință în ritmuri molcome de toamnă românească.

Îmi miroase a ardei copți și-a tihna din copilărie, printre blocuri decrepite, la umbra castanilor bătrâni.

Două fete sar coarda. Le sar cosițele pe bumbii sănilor ce-abia mijesc și-n ochi le lucește candoarea. Vâjăie sfoara corzii în aer, răspândind în lumina verii gata de ducă un miros de asfalt încins și ardei copți.

Vreo trei băiețandri își pasează apatici o minge roșie cu buline negre, cam dezumflată – ai zice o buburuză gargantuescă, uscată de soare. Mișcările li-s încete ca acele unui ceasornic stricat.

Prin geamurile bucătărioarelor modeste, doamne de mahala își arată din când în când fețele rumene, capetele încinse în basmale, brațele durdului, în căutarea unei unde de răcoare. Câte-o mamă grijuilie își intinde gâtul, căutându-și de la etaj, din ochi, odorul. După ce și-l găsește, își fixează ușurată și cochetă un bigudiu insolent, ce vrea să scape de orânduială. De la o mansardă, un radio hârait trimite în eter ritmurile domoale ale unei romanțe vechi:

Să-mi cântă, cobzar bătrân, ceva,
 Să-mi cântă ce știi mai bine,
 Că vin ți-oi da și bani ți-oi da
 și haina de pe mine.
 Să-mi cântă, cobzar, din cobza ta,
 Povestea de iubire,
 Ce m-a făcut ca să tresar,
 De-atâta fericire...

Cântărețul își varsă nestânjenit oful, secondat de scârțâitul balansoarului pe care doi cărăbuși de cinci – șase ani îl dau în sus, apoi în jos și iar în sus, și-n jos... Umbrele zgââmboilor pâlpâie în lumina blajină a soarelui, tulburată inopinat de căderea unei frunze prematur îngălbene. Un câine bătrân doarme întins în ușa blocului, la răcoare. Din când în când tresare ușor în somn, aidoma unui bunic ce zâmbește unei amintiri dragi din tinerețe. Deschide-un ochi, își mișcă letargic de două ori coada, apoi recade toropit în lâncezeala înăbușitoare ce a cuprins toată firea.

Și-acum, pe plita de pe terasă, sfărâie câțiva ardei: verzi, roșii, galbeni. Miros frumos ardeii – a copilărie și a sfârșit dulce de vară! E un miros perpetuu ce aduce în prezent o lume ce s-a stins.

Ca-ntr-un tablou de Bruegel, fiecare detaliu, fiecare nuanță, fiecare umbră, căderea delicată a luminii se contopesc în acest miros domestic și-n acordurile gingeșe ale unei Nocturne de-a lui Chopin. Și prin această fuziune de impresii olfactive și acustice, de la sfârșitul bătrân și prietenos al ardeilor pe plită până la căderea perlelor pe clapele pianului, o-ntreagă lume, fără granițe în timp și spațiu, se cuprinde-n amintire.

Mi-era sufletul strepezit de agurida vieții. Și i-am dat liniștea ardeilor copți ce vine din copilărie.

— Ce bine miroase la tine! Ce gătești? o aud într-o franceză autentică pe vecina mea.

Îi răspund zâmbind, privind duios de parte, peste ani și țări:

— O porție de copilărie!

CAMERA ANEI

Îi lipsește. Nu că i-ar fi ocupat la modul excesiv viața, nici că s-ar fi agățat obsesiv una de cealaltă învăluindu-se în valuri de duioșie exacerbată. Relația lor a fost întotdeauna cam ca de la adult la adult, răpindu-i Anei bucuria alintului copilăresc. Că Elena a fost de timpuriu măcinată de problemele emigrării, a făcut-o pe fică-sa înțeleaptă prea de mică. Își spune deseori că, dacă ar putea reîncepe, altfel ar vrea să fie și altfel să devină Ana. Obișnuința de a o vedea în living, la masa de lemn, aplecată asupra cărților sau mâzgălind bucătele de hârtie dusă pe gânduri, arțagul adolescentin cu care îi răspundeau uneori dându-i de înțeles că e o mamă demodată, luptele lor de fiecare seară pentru bucata mai bună de canapea la vreun film *cool*, pe care le numeau în șagă „sumo” sau pur și simplu râsul Tânăr al fetei, absent și lipsit de griji, dimineața, la vreo secvență stupidă de *show* de modă sau la „Albinuța Maya”, amintire dragă din primii ani de copilărie, o fac pe Elena să simtă dureros că Ana s-a rupt de cuibul părintesc, că a intrat într-o nouă fază a vieții odată cu plecarea la universitate. O fază în care Elena simte că joacă doar rolul unui figurant.

Mama privește locul unde sedea de obicei Ana. E gol acum. Casa a devenit prea mare, e prea multă ordine, prea multă tacere. În bucătărie, pune încă trei farfurii și trei tacâmuri. Le pune pe masă dusă pe gânduri, ca un automat, le ia înapoi și simte aproape organic golul. Ar vrea să-și apuce sufletul cu mâna, să-l mânge și să-i șoptească încurajator: „Încă trei zile și e din nou acasă”. Și-atunci din nou prezența ei discretă, dar de neînlocuit, va pune stăpânire cu voie bună pe casă! În camera Anei ursuleții de plus și vrăjitoarea cu nas coroiați și ochi roșii, bulbucați, de broască râioasă, care o făcea pe fetiță să-și ascundă capul sub pătură, își împart absența și tacerea rece. Au dispărut pantofii aruncați la repezeală sau scoși din cutii și uitați în colțuri de cameră, apatici, în timp ce Kurt Cobain sau Led Zeppelin își înțețeau ritmurile. Nici fuste, sutiene, bluze, pantaloni nu mai sunt pe podele. Dulapul cu oglindă în mijloc nu mai reflectă chipul fin al fetei, căruia instinctiv i se ridicau sprâncenele la intruziunea gospodinei târâind greoi aspiratorul după ea. Oglinda e goală acum ca o privire nătângă. Ordinea pe care Elena i-o cerea Anei, enervându-se la fiecare șosetă găsită sub pat sau la mățăraia de lănțisoare, mărgele, cercei și brățări răspândite, ai zice artistic, pe toată întinderea biroului, liniștea plicticoasă tabără pe ea. Îi lipsește fiică-sa aşa cum pe timpuri – înțelege acum – și ea îi lipsea mamei ei. Se uită în oglinda din fața patului, același pat în care Ana a fost odată fetiță. O vede acolo micuță cât un boț, cu cartea de povesti în față, sub lumina lămpii agățate deasupra patului, gata de culcare. Mai departe își vede chipul în oglindă, un chip încă Tânăr, în ciuda vârstei. Își zâmbește și își privește cele câteva riduri pe care le face în colțul ochilor – riduri de râs, îi zice Karel. Dar ea știe

că ridurile asta nu mai sunt „de râs”. Sunt confirmarea începutului de viață nouă, fără Ana.

Stă uneori uitată în fața oglinzelor și fel de fel de amintiri i se perindă prin fața ochilor – secvențe prăfuite din propriu-i film al vieții. Desprinderea de părinți a fost pentru Elena la fel de dureroasă ca acum plecarea fiică-sii. Când, la paisprezece ani, pentru prima dată a mers cu tatălui la liceul pedagogic să se facă învățătoare, nici autobuze nu erau între oraș și școală. Au mers vreo doi-trei kilometri pe jos, cu bagajele în cărcă. Taică-su căra o valiză mare și o plăpumă de lână și-i repeta mândru: „Eu cu banii, tu cu capu’. Vreau să ajungi inspector.” N-a ajuns inspector, s-a făcut profesoară și profesoară a rămas. Atunci, pe drum, când îi spunea mândră pe de rost tatălui ei citate de Creangă: „Moșule, ia sama de ține bine telegării ceia, să nu ia vânt; că Iașul ista-i mare și, Doamne ferește, să nu faci vro primejdie!”, nu știa că va plângе aproape doi ani de dor. Prima dată când a primit „învoie acasă” de la „tovarășa directoare”, o împietrită în convingeri comuniste, a fost după o lună. Își mai aduce aminte și de cum spăla cu colegele de cameră în fiecare dimineată, timp de o săptămână, la ora cinci, holul căminului, lung și întunecat, cu mâinile înghețate pe cărpa jegoasă și pe serpieră sau de cum făcea în fiecare lună „de servici” la cantina liceului, muncind cot la cot cu „tovarășele bucătăreșe”, grase și cu multe sacoșe pline seara, la plecarea acasă. N-a murit. Nici de dor, nici de muncă. Dar nu i-a fost ușor. Iar acum îi e greu să se despartă de viață lor în trei și să accepte noua etapă. Un singur gând o alină: copilul ei nu mai are nevoie de „bilet de voie” de la nicio comunistă drăcoasă cu sentimentele de părinte anulate, ca un bilet la o piesă de teatru ieftin. Ana poate veni acasă când

dorește, iar camera ei studențească e la două-trei sute de metri de școală în care lucrează Elena. Și de câte ori, uitându-se pe fereastra localului în care predă și de la care vede un colț de fereastră a camerei Anei, o undă de tristețe o atinge, se gândește că viața e ca un fluviu ce-și tărâie fără răgaz aluviajul, că nu se poate pune contra currentului ei, că asta ar fi o risipă de timp și puteri și că e mai bine să trăiască fiecare clipă fără a se pierde cu totul în valurile ei supărăcioase.

ÎN BELGIA SE F&TE DE TREI ORI

Cum acum mulți ani în urmă eram nou-venită pe plaiuri străine, cam toate mi se păreau ciudate. Printre ciudăteniile închipuite, una a persistat ceva timp: toți belgienii, fără excepție, îmi păreau superinteligenți: arătau altfel decât ce știam eu, se mișcau cu dezinvoltura gazdei acasă la ea, cunoșteau lucruri banale cărora eu abia le prindeam rostul, dădeau, în ochii mei, o alură intelligentă a tot ce respiră în jur. Până și câinii și pisicile parcă își mișcau altfel cozile. Subconștientul meu a hotărât deci: toți erau deștepți. Deși disproportională cu realitatea, vorba că „proștii noștri” îs mai proști decât proștii voștri” căpătase deodată ditamai sensul – o tâmpenie mare cât Casa Poporului, căci dincolo de șlefuiala pe care îi-o oferă educația și coloratura culturală, oamenii sunt în esență peste tot cam la fel. Dar deh, acolo unde nu-i limba care să te scoată din tăcere și neștiință, hop! își fac loc prejudecățile.

Pentru că nu sunt chiar coadă de topor, decât din când în când ca mai toți pământenii, mi-am reglat busola,

mi-am dat un sut în fund și m-am înscris repepe-repejor la un curs de neerlandeză. Maaaamăă! Și profa care nu scotea un cuvințel ne-neerlandez. Știți cum se zicea pe vremea comunismului: ești frumoasă ca limba rusă. Liniștiți-vă – eufemisme! Să vedeți frumusețe de limbă neerlandeză: după primul curs am ajuns acasă năucită – pe lângă drum, pe lângă gard. *Cum, Doamne iartă-mă, se înțeleg flamanzii ăștia între ei?* Parcă aruncă unii în alții cu bolovani – mi-am zis zăpăcită de îngrămădeala de consoane care că sunt cuvinte. Păi limba noastră-i o comoară. Pe bune! Câtă senzualitate când zici: *zăpadă, zgomot*. Numele românești *ca Ioana, Diana, Mirela* – diafane, cu final deschis, parcă te mângâie la urechiușe, te invită, te seduc. Păi ziceți acum: *Goedele (Hudilî)* sau *Jo* („Io”, de la „Io, Ștefan Voievod”). Nu aveți senzația că săriți în părul omului? Să nu mai vorbim de cuvintele compuse la care chiar că mi se limbă plimbă-n gură: *medeverantwoordelijkheidsheffing* (taxă de responsabilitate comună) sau *arbeidsongeschiktheidsverzekeringsuitkering* (indemnizația de asigurare de incapacitate de muncă). Oameni buni, și acum îmi fac cruce de trei ori cu limba, dacă trebuie să le zic. Dar nu le zic, că amețesc; le povestesc, le descriu, o fac pe poeta. În fine, să mă scuze flamanzii, că n-au ei nicio vină și-apoi *de gusstibus non est disputandum*.

Deci am avut curajul și m-am aruncat în aventură. Să fi văzut bodogăneli acasă: mi se învârteau cuvintele în gură ca rufe în mașina de spălat. Ascultam muzică, doar aşa ne-a învățat la școală: să ascultăm cât mai mult radio și să ne uităm la televizor. Ascultam cântece de dragoste și mă trezeam gândind: *cum își fac ăștia declarații de dragoste în limba asta – ik zie je graag, ik hou*

van jou? Parcă e mai plin de sentiment, mai voluptuos un *je t'aime, ti amo, te iubesc* sau *I love you*. Până și nemții sunt mai poetici cu *ich liebe dich*-ul lor. No, bine. Mi-am dat silință, am umplut caiete, am cântat – cum am putut și eu – am repetat la nesfârșit și uite-ășa bolovanii au început să mi se rostogolească într-un mod mai natural – cât de cât – din gură. Prinsesem aripiile, începusem să-mi scot căpșorul din găoace, mă dădeam gagică mare cu știință, încurajată de *mijn man*, prietenii, familie, fiică-mea de șase ani, care rupea binișor și muuuult mai bine decât mine frumușica de limbă... Odată, prinse de flama talentului, mă arunc în plin curs pe un plural periculos: *vogel (pasăre)* – *vogelen* (în loc de *vogels* = *păsări*). Upssssss! În loc să dau drumul la păsări mi-a ieșit un *a fu&e frumos* din gură de-a leșinat profa de râs. Și încă n-a fost aşa de grav ca atunci când am format pluralul la *vinger* (deget) – *vingeren* (în loc de *vingers* = *degete*). Ptii, drace! Ce reacție am provocat: cățiva deștepți din clasă m-au și înscris probabil la categoria perversă. Gramatica, bat-o vina!

Nu vă mai zic că în loc să povestesc cum m-am grăbit să prind autobuzul, am convins o clasă-ntreagă că m-am că&t în autobuz (*opschieten* = a se grăbi, *schijten* = a se că&a). Oricum, eram pe-aproape: ceva litere în plus sau în minus, ce mare scofală? Inocentă, domnule, uitasem o bucătică de cuvânt: un modest *op* – Dar cu câtă importanță!

Eh, eu să fiu sănătoasă, că vine și limba din urmă. Și-apoi cu ce eram eu vinovată că setarea mea era altfel, adică pe limbi românice, și mă punea pe piste poznașe? Nu-i bai, sunt alții mai dăștepți ca mine care au încurcat borcanele pe la case mai mari. Cică

se duce o colegă de-a mea în Maroc cu-al ei soț. Nu-șe învârteau ei pe la un anume minister, dar colega cu pricina îl prezintă pe soț unei doamne. Și doamna era ministrul. Se pare că relațiile dintre protagoniști erau cât se poate de prietenești, pentru că doamna ministrul îl pupă pe soțul colegiei de două ori pe obraji, după obiceiul locului. Obișnuit ca-n Flandra, soțul colegiei o pupă vârtos pe ministră, explicându-i într-o franceză dintr-o bucată: *En Belgique on baise trois fois*. Ceea ce se poate traduce și cam aşa: În Belgia se fuzionează de trei ori. Întreprinzători și neobosiți băieții sătia flamanzi! Cum o fi primit doamna ministru înștiințarea, numai ea știe.

Haha, să mai moară și capra vecinului! Să mai cadă și alții de Pâcâlici! Că eu, una, sunt sătulă de oscilat ca un hopa-Mitică în faldurile vaporosoase ale limbii. Căci oricât de talentat ai fi, oricâtă vechime ai avea, oricât de mult ai citi, *the show goes on*. Hai acum, să ridice mâna ăla care vorbește corect sută la sută o limbă străină! Până atunci, *je vous embrasse* prieteneste și fără greșeli, că nu de alta, dar mi-e teamă să n-o iau pe cocașă!

DELTA DUNĂRII, TĂRÂM CUPRINS ÎNTRE VECHI ȘI NOU

„*Chiar și aici trăiesc oameni?*” – turist englez de pe un vas de croazieră.

O colegă de serviciu îmi trimisese un mesaj prin care mă anunța entuziasmată că e la Sfântu Gheorghe, în Delta Dunării. Abia ajunsescem acasă. Un licăr de lumină și-a făcut loc în genuinea minții mele obosite: mă duc la Sfântu Gheorghe. Mă uit pe hartă și văd că distanța e cam mare. Fac în grabă o rezervare, ne facem bagajele și a doua zi dimineață, înainte de cântatul cocoșilor, pornim la drum. Abia aşteptam să mă văd cu Karen în țara mea!

Am lăsat mașina într-o parcare din Mahmudia și ne-am îmbarcat pe o navă Navrom, veche și înceată ca însăși lumea în care aveam să intrăm. După vreo trei ceasuri de călătorit pe Dunăre am ajuns, în sfârșit, la destinație. O îmbulzeală de căruțe trase de cai – taxiurile localnicilor așteptându-și neamurile